

5. 12. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Recentní rozhodovací praxe ÚOHS ve věci zásad environmentálně a sociálně odpovědného zadávání

S účinností ode dne 1. 1. 2021 byl novelizován zákon č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „zákon“) tak, že do nového ustanovení § 6 odst. 4 byla vtělena povinnost zadavatele při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele dodržovat (pokud to bude možné) zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací.[1] Současně byl § 28 zákona rozšířen o písm. p) až r), které obsahují definici shora uvedených pojmů, resp. příkladný výčet toho, co si lze pod těmito zásadami konkrétně představit.[2]

Tento článek by měl v krátkosti přiblížit, kde hledat další hodnověrné informace o těchto zásadách a současně nastínit obsah nedávných rozhodnutí ÚOHS v této věci, společně s předpokládaným výhledem do budoucna.

Dosud publikovaná východiska

V souvislosti s předmětnou novelou, navazující na aktualizovanou Směrnicí č. 2014/24/EU[3], bylo vydáno několik materiálů, převážně z řad dotčených ministerstev či přímo ÚOHS, které se snažily do jisté míry osvětlit nově nastalou situaci. Na jedné straně totiž došlo k navázání nové úpravy na dosavadní praxi, ve které již zadavatelé principy environmentální a sociální v zadávacích řízeních do jisté míry aplikovali, na straně druhé však byla teprve od roku 2021 výslovně stanovena povinnosti uvedené zásady uplatňovat a konkrétní postup náležitě odůvodnit.

Za účelem osvětlení nově stanovených povinností (případně podpory již dříve uplatňovaných postupů) bylo např. ze strany ÚOHS dne 11. 5. 2021 zveřejněno „Stanovisko k právním otázkám spojeným se zavedením nových zásad zadávání veřejných zakázek“, dále Ministerstvem pro místní rozvoj vydáno metodické stanovisko nazvané „Nové zásady sociálně odpovědného, environmentálně odpovědného a inovativního zadávání od 1. 1. 2021“, případně též Ministerstvem práce a sociálních věcí spuštěny webové stránky [sozv.cz](#), kompletně se týkající odpovědného zadávání.

Z těchto zdrojů vyplývá (zejména) pro zadavatele několik cenných rad a tipů, které by měli při zadávání veřejných zakázek dle současné právní úpravy následovat. Předně se jedná o zamýšlení se nad zásadami a jejich promítnutí do zadávacího řízení již při formulaci zadávacích podmínek (kritéria hodnocení, podmínky účasti, nebo obojí najednou), s čímž souvisí příprava odůvodnění zvoleného postupu již právě na samém počátku procesu. Zákon sice nestanoví bližší pravidla obsahu nebo formy konkrétního zdůvodnění, mělo by při něm však být přihlíženo ke všem zásadám stanoveným v § 6 zákona, neboť jsou si rovny, musejí být ve vzájemném souladu a zadavatel nesmí opomenout ani principy 3E (hospodárnost, účelnost, efektivnost).

Zcela klíčovým je taktéž sdělení, podle kterého zadavatel vzhledem k povaze a smyslu zakázky vyhodnotí, zda je zásady sociálně a environmentálně odpovědného zadávání možno v daném případě uplatnit, přičemž pokud ano, musí být při vytváření zadávacích podmínek zohledněny. Tím je implikována eventualita, ve které buďto bude možné uplatnit toliko některé z nových zásad, anebo

s ohledem na konkrétní situaci nepůjde využít vůbec žádné. Důsledné odůvodnění je v takovém případě namístě.

Aktuální rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Bylo pouze otázkou času, než se na přezkum k ÚOHS dostanou první zakázky, ve kterých bude některý z dodavatelů namítat nedodržení nově stanovených zásad a souvisejících pravidel ze strany zadavatele. V nedávné době se tak stalo ve věci veřejné zakázky „Alternativní tonery“ zadávané Ministerstvem obrany, o které bylo rozhodnuto ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0167/2022/VZ, a také v řízení o rozkladu sp. zn. ÚOHS-R0081/2022/VZ, dále pak rovněž ve věci veřejné zakázky „Dodávka a provoz senzorických řešení pro odpadové nádoby“ zadavatele Operátor ICT, a.s., o které bylo rozhodnuto ve správním řízení sp. zn. ÚOHS-S0176/2022/VZ (potvrzeno v řízení rozkladu sp. zn. ÚOHS-R0101/2022/VZ, kde však již zásady dle § 6 odst. 4 zákona nebyly předmětem přezkumu).

V obou uvedených správních řízeních navrhovatelé tvrdili, že jmenovaní zadavatelé neaplikovali předmětné zásady dostatečně. V případě poptávky alternativních tonerů tamní navrhovatel uváděl, že zadavatel nevyužil dostatečné instituty, které se v daném případě nabízely, a současně nezajistil naplnění svých požadavků týkajících se sociálních a environmentálních principů již v průběhu zadávacího řízení.^[4] Rovněž ve věci senzorických řešení příslušný navrhovatel tvrdil, že zadavatel svým postupem na dotyčné zásady rezignoval, neboť nevyužil několik dalších vyjmenovaných způsobů, o kterých bylo možno uvažovat.^[5]

Základním východiskem při posuzování naplnění sociálních zásad, environmentálních zásad a inovací je skutečnost, že tak lze činit mnoha rozličnými způsoby. Zákon přitom, jak vyplývá již z jeho samotné obecné povahy, žádný konkrétní způsob pro individuální případy nestanovuje, neboť pouze uvádí, že pokud to jde, musejí být předmětné zásady zadavatelem „nějak“ aplikovány, přičemž poskytuje v § 28 písm. p) až r) zákona příkladný výčet postupů, o kterých lze uvažovat.

Zprvce tedy ÚOHS ve svých rozhodnutích zopakoval, že zadavatel má povinnost dotčené zásady aplikovat „*toliko v rámci těch veřejných zakázek, ve kterých je to vzhledem k jejich povaze a smyslu možné a odůvodněné, tedy faktické uplatnění zásad není nezbytné v rámci veškerých zadávaných veřejných zakázek absolutně.*“^[6] Přestože jsou si všechny zákonem stanovené zásady rovny a bez dalšího by tak na ně mělo být nahlíženo, je potřeba připustit, že ve specifických případech nebude možné sociální a environmentální principy naplnit, neboť to konkrétní povaha či okolnosti veřejné zakázky nebudou připouštět.

Takový případ však ve výše uvedených veřejných zakázkách nenastal, neboť zadavatelé v rámci obou svých poptávek určitým způsobem nově jim stanovenou povinnost splnili. Na základě tvrzení (odůvodnění) zadavatele ÚOHS v rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0176/2022/VZ seznal, že zadavatel – rozdělil rámcovou dohodu na části, což podporuje účast malých a středních podniků; samotnou povahou veřejné zakázky je implementace inovativního řešení odpadového hospodářství; zadávací dokumentace obsahuje požadavek na užití recyklovatelných materiálů nebo ekologickou likvidaci,

bateriové napájení a využití sítí s nízkou energetickou náročností.^[7]

V rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0167/2022/VZ pak ÚOHS identifikoval naplnění předmětných zásad zadavatelem prostřednictvím – požadavku na legální zaměstnávání, férové a důstojné pracovní podmínky a odpovídající úroveň bezpečnosti práce (to vše rovněž u poddodavatelů); požadavku na prohlášení o dodržování odpovědných principů a předpisů s důrazem na zdraví, bezpečnost práce a ochranu životního prostředí (opět u celého dodavatelského řetězce); přítomnosti ustanovení smlouvy na veřejnou zakázku, dle které má zadavatel právo podat při nedodržení těchto povinností jednostrannou výpověď a domáhat se smluvní sankce.^[8] V případě obou zakázek se přitom dle jejich

samotné povahy jednalo o svém způsobem inovativní řešení naplnění potřeb zadavatelů.

Podstata přezkumu proto v obou případech spočívala v tom, že dodavatelé (resp. navrhovatelé) měli za to, že bylo možno využít jiné instituty či postupy, jejichž prostřednictvím by byly dotčené zásady naplněny „lépe“ či „ve větší míře“. ÚOHS však zaujal poměrně jednoznačný postoj, podle kterého u zadavatele, který dle požadavků zákona konkrétní zásady „nějak“ aplikoval a byl přitom schopen jednoznačně označit způsob, kterým toto provedl, není možné shledat jeho postup nezákonným v případě, kdy podle navrhovatele existoval určitý jiný nevyužitý způsob[9].

Závěr

Rozhodnutí ÚOHS v uvedených věcech napovídají, že k povinnostem zadavatele vyplývajících z § 6 odst. 4 zákona by mělo být přistupováno s určitou benevolencí, resp. by mělo být stejně jako v případě ostatních zadávacích podmínek do značné míry pouze na zadavateli, jakou cestu k naplnění stanovených povinností zvolí. Tento pohled lze připodobnit například ke stanovování hodnoticích kritérií, kdy zadavatel je sice vázán povinnostmi, aby vybíral dodavatele na základě ekonomické výhodnosti nabídky, nicméně co je pro něj v daném případě nejvýhodnější, definuje sám.

Dle názoru autora tohoto článku lze očekávat pokračování tohoto přístupu přezkumného orgánu, který by měl ponechat zadavateli poměrně širokou volnost jak v míře, kterou bude v konkrétních případech dbáno na zásady sociálního a environmentálně odpovědného zadávání, tak ve způsobech, jaké budou pro jejich naplnění zvoleny. Zadavatel by měl mít jednoznačně připravené odůvodnění svého postupu, které se tak stává neodmyslitelnou součástí přípravy celého zadávacího řízení (ostatně takový byl zřejmě hlavní účel novelizace zákonné úpravy), přičemž nesplnění povinnosti dle § 6 odst. 4 zákona bude zřejmě přicházet v úvahu u zjevných excesů, kdy bude zřejmé, že zadavatel na naplnění zásad nepřipustně a nedůvodně zcela rezignoval, nebo mu byly nutně již předem zřejmé (či později předestřeny) možnosti, jak naplnit uvedené zásady v signifikantně větší míře, než jak učinil.

Uvedené případy, které ÚOHS v nedávné době řešil, byly již ze své povahy zakázkami, kterými bylo poptáváno inovativní či alternativní plnění. Zadavatelé přitom jednoznačně nerezignovali ani na další podmínky, jejichž prostřednictvím tak svou zákonnou povinnost dle § 6 odst. 4 zákona naplnili.

Mgr. Jakub Strejček

Odbor druhostupňového rozhodování (ÚOHS)

Pozn.: Jedná se o názor autora, nikoliv ÚOHS.

[1] § 6 odst. 4 zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek

[2] § 28 písm. p) – r) zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek

[3] Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU

[4] Bod 9 odůvodnění rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0167/2022/VZ, č. j. ÚOHS-19105/2022/500 ze dne 7. 6. 2022.

[5] Bod 15 odůvodnění rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0176/2022/VZ, č. j. ÚOHS-22773/2022/510 ze dne

8. 7. 2022.

[6] Bod 182 odůvodnění rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0176/2022/VZ, č. j. ÚOHS-22773/2022/510 ze dne 8. 7. 2022

[7] Body 183 a 184 odůvodnění rozhodnutí ÚOHS-S0176/2022/VZ, č. j. ÚOHS-22773/2022/510 ze dne 8. 7. 2022.

[8] Body 77 – 80 odůvodnění rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0167/2022/VZ, č. j. ÚOHS-19105/2022/500 ze dne 7. 6. 2022.

[9] Bod 83 odůvodnění rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0167/2022/VZ, č. j. ÚOHS-19105/2022/500 ze dne 7. 6. 2022. a bod 186 odůvodnění rozhodnutí ÚOHS-S0176/2022/VZ, č. j. ÚOHS-22773/2022/510 ze dne 8. 7. 2022.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)